

Rapport

Projectnummer: 371122
Referentienummer: SWNL0259539
Datum: 09-04-2020

Verkenkend natuuronderzoek Molengronden, Lochem

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Opdrachtgever:
Waterschap Rijn en IJssel

Verantwoording

Titel	Verkennend natuuronderzoek Molengronden
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	371122
Referentienummer	SWNL0259539
Revisie	D1
Datum	09-04-2020

Auteur

E-mailadres

Gecontroleerd door

Paraaf gecontroleerd

Goedgekeurd door

Paraaf goedgekeurd

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Ligging en beschrijving plangebied	4
1.4	Voorgenomen ingreep	5
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie	6
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	8
2.4	Conclusie	8
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	10
3.3	Vleermuizen	11
3.4	Grondgebonden zoogdieren.....	11
3.5	Vogels.....	12
3.6	Overige soorten	13
4	Wet natuurbescherming: houtopstanden	14
4.1	Toetsingskader	14
4.1.1	Wet natuurbescherming	14
4.1.2	Gemeentelijk beleid	14
4.2	Inventarisatie	14
4.3	Conclusie	16
5	Natuurbeleidskaders	17
5.1	Toetsingskader	17
5.2	Inventarisatie	17
5.3	Analyse van de mogelijke effecten	19
5.4	Conclusie	19
6	Conclusie en aanbevelingen	20
6.1	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden	20
6.2	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	20
6.3	Wet natuurbescherming: onderdeel houtopstanden	20
6.4	Natuurnetwerk Nederland.....	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Waterschap Rijn en IJssel heeft het voornemen de Barchemse Veengoot en de Nieuwe Beek in de gemeente Lochem te herinrichten. De werkzaamheden hebben mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten of (natuur)gebieden. Sweco Nederland B.V. is daarom gevraagd een verkennend natuuronderzoek uit te voeren.

1.2 Kader van het onderzoek

We toetsen de voorgenomen werkzaamheden aan de wet- en regelgeving voor natuur binnen de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
  - Natura 2000-gebieden
  - Soorten
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en eventueel gebieden buiten het NNN.

Het verkennend natuuronderzoek is er op gericht een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van het plan op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied. Toetsing heeft plaatsgevonden op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders. In het rapport worden de mogelijke vervolgstappen besproken die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures.

1.3 Ligging en beschrijving plangebied

De wijk Molengronden ligt aan de westkant van de plaats Lochem, in de provincie Gelderland. De wijk ligt ten zuiden van de rivier de Berkel en ten oosten van de watergang de Barchemse Veengoot. De Nieuwe Beek doorsnijdt de wijk van oost naar west. Een globale impressie van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.2.

Figuur 1.1 Globale impressie van de Barchemse Veengoot (links) en de Nieuwe Beek (rechts)

Figuur 1.2 Ligging plangebied (rood omkaderd)

1.4 Voorgenomen ingreep

Er zullen verschillende waterlopen geherprofileerd worden in het plangebied. Het doel hiervan is een klimaatrobuuste inrichting van het watersysteem te ontwerpen en dit te combineren met versterking van de ruimtelijke kwaliteit en veilig beheer van het stedelijk gebied. Een greep uit de verschillende werkzaamheden zijn: het aanbrengen van een stuw, aanbrengen/vervangen van bodem- en taludbekleding, opbrengen van gebiedseigen grond aangevuld met klei, verflauwen van oevers en kappen van bomen. Voor een volledig overzicht van werkzaamheden zie de overzichtstekening¹.

¹ Arcadis Nederland B.V., 2019. *Situatietekening Molengronden Lochem (fase 2)*. Tekeningnummer LCM-ARC-SI-00-DR-CE-D0-0100. versie 1 november 2019.

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

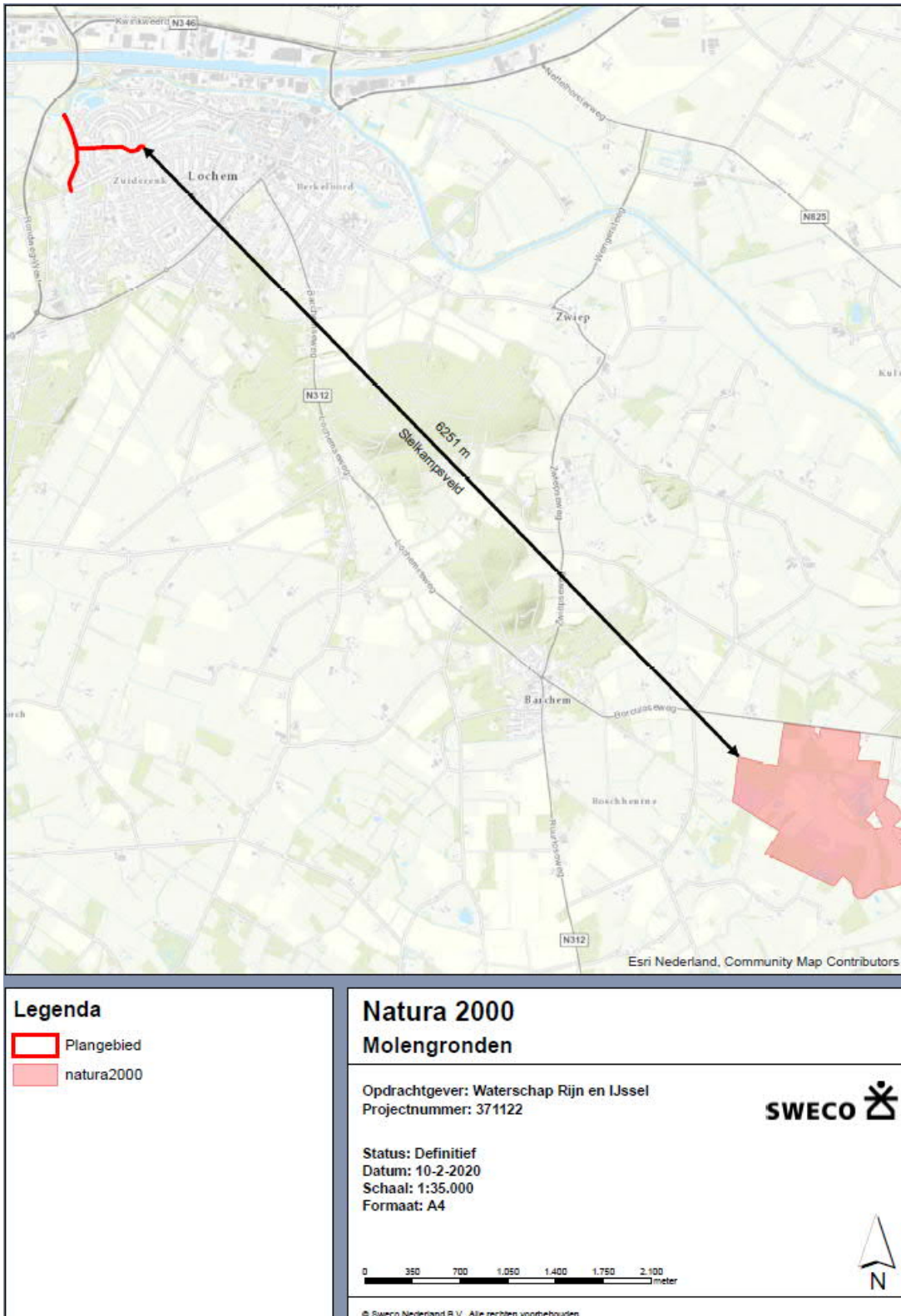
Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure.

In de navolgende paragrafen is beoordeeld of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden en zo ja, wat de benodigde vervolgstappen zijn.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de N2000-kaart van het Nationaal Georegister. Hieruit blijkt dat het Natura 2000-gebied 'Stelkampsveld' het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is dat zich op een afstand van circa 6,5 kilometer ten zuidoosten van het plangebied bevindt (figuur 2.1). Overige gebieden liggen op een afstand van meer dan 10 kilometer en zijn in deze toetsing buiten beschouwing gelaten, omdat effecten van de werkzaamheden niet tot deze afstand zullen reiken.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden en maakt geen deel uit van het leefgebied voor kwalificerende habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen hebben tevens geen ecologische relatie met het plangebied. Van een (indirect) oppervlakteverlies of versnippering van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Effecten ten gevolge van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring reiken tot enkele honderden meters ver. Deze kunnen vanwege de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied (circa 6,5 kilometer), op voorhand worden uitgesloten.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt gebruik gemaakt van verschillend materieel dat gepaard gaat met stikstofemissie. Deze emissie kan zich vrij gemakkelijk via de lucht over grotere afstand verplaatsen en zodoende een toename veroorzaken in stikstofdepositie op het Stelkampsveld. In dit gebied zijn diverse zeer stikstofgevoelige habitattypen met instandhoudings-doelstelling aanwezig, namelijk zwakgebufferde vennen, droge heide en blauwgraslanden.

2.4 Conclusie

Gelet op de grote afstand van het plangebied tot het Stelkampsveld zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, op voorhand uitgesloten. Hierdoor is er geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren.

Gelet de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in het Stelkampsveld zijn negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie niet uit te sluiten. Om de eventuele effecten hiervan in beeld te brengen is een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd (kenmerk Rnc7aREwYHzz).

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - onderdeel b. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet Natuurbescherming.

In de provincie Gelderland geldt voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor soorten uit de soortgroepen zoogdieren (*aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos en woelrat*) en amfibieën (*bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker*).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de wet, geldt een ontheffingsplicht. Een ontheffing kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is mogelijk om ten aanzien van Andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wnb, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en een verkennend veldbezoek. Op basis hiervan volgt een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- regionale verspreidingsatlassen.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 3 oktober 2019 door een deskundig ecooloog van het Waterschap Rijn en IJssel². De conclusies met betrekking tot soortbescherming zijn tot stand gekomen op basis van dit veldbezoek en vervolgens beschreven in de volgende paragrafen door een deskundig ecooloog van Sweco.

---

² Waterschap Rijn en IJssel. Memo - Quickscan Barchemse Veengoot en Nieuwe Beek Lochem. versie 26 november 2019.

3.3 Vleermuizen

Uit het NDFP blijkt het voorkomen van de gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis in de omgeving van het plangebied. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). Door de aanwezigheid van water in en rondom het plangebied wordt ook de aanwezigheid van watervleermuis verwacht.

Vleermuizen maken afhankelijk van de soort gebruik van oude bomen met gaten en spleten als vaste rust- en voortplantingsplaats. Deze bomen zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Algemene soorten, zoals de gewone dwergvleermuis, zijn typische gebouw-bewonende soorten die verblijfplaatsen kunnen hebben in o.a. spouwmuren of onder dakpannen, mits deze over een geschikt microklimaat beschikken. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig.

Vleermuizen maken voor hun vliegroutes gebruik van lijnvormige structuren en elementen in het landschap, zoals bomenlanen, houtwallen en watergangen. Met name voor het verbinden van foerageergebieden met verblijfplaatsen zijn deze elementen van belang. De watergangen zelf vormen een dergelijk lijnvormig element welke mogelijk geleiding biedt tussen verblijfplaatsen in de gebouwen rondom het plangebied met de groenstructuren die mogelijk fungeren als foerageergebied in de omgeving. Een functie van de watergang als (essentiële) vliegroute is dan ook niet op voorhand uitgesloten. Doordat deze in de huidige situatie onverlicht is, kan tijdens de werkzaamheden bij gebruik van werkverlichting tijdens schemer en donkerte lichtverstoring optreden op vleermuizen. Negatieve effecten op de functie van het plangebied als vliegroute kunnen voorkomen worden door geen extra verlichting in te zetten tussen zonsondergang en -opgang. Doordat de werkzaamheden geen betrekking hebben op het verloop van de watergang zelf kan op deze wijze de mogelijke functie als vliegroute tijdens de werkzaamheden behouden blijven en zullen negatieve effecten niet optreden. Indien de werkzaamheden dit niet toestaan is nader onderzoek naar de daadwerkelijke functionaliteit als vliegroute noodzakelijk.

Tot slot is het aannemelijk dat vleermuizen foerageren boven de watergang en rondom het plangebied, boven groenstructuren. Soortgelijk habitat is ruimschoots aanwezig in de directe omgeving, alsmede voldoende alternatief foerageergebied in de vorm van tuinen. Hoewel het door het bovenstaande niet aannemelijk is dat het plangebied een functie heeft als essentieel foerageergebied, kan tijdens de werkzaamheden bij gebruik van werkverlichting tijdens schemer en donkerte lichtverstoring optreden op vleermuizen. Negatieve effecten op de functie van het plangebied als foerageergebied kunnen voorkomen worden door geen extra verlichting in te zetten tussen zonsondergang en -opgang. Tevens wordt met klem aangeraden om tijdens de werkzaamheden zoveel mogelijk opgaande vegetatie te behouden. Op deze wijze zal geen verstoring voor vleermuizen plaatsvinden en zullen met de hoogwaardigere inrichting van het plangebied in de eindsituatie negatieve effecten uitblijven. Indien de werkzaamheden dit niet toestaan is nader onderzoek naar de daadwerkelijke functionaliteit als vliegroute noodzakelijk.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

In het NDFP zijn waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren die beschermd zijn conform art. 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het betreft waarnemingen van boomarter, bunzing, damhert, das, eekhoorn, hermelijn en steenarter.

De huidige inrichting van het plangebied als afwateringssloot voldoet niet aan de geschikte biotoop voor damhert, das, boomarter en eekhoorn. Waarnemingen van deze soorten zijn voornamelijk afkomstig uit de omgeving van Lochem, ten noorden van het Twentekanaal en ten westen van de N346, waar een kleinschalig (half)open cultuurlandschap met weide- en

graslanden en verspreide houtopstanden aanwezig is. Dit vormt het geschikte leefgebied voor deze soorten.

Het is echter mogelijk dat kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) en steenmarter binnen het plangebied voorkomen. Zij kunnen voorkomen in stedelijk gebied mits er voldoende robuuste, structuurrijke groenstructuren in de omgeving zijn waarlangs zij zich kunnen verplaatsen en waarin zij kunnen jagen met hierin voldoende schuilplekken. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied voor marterachtigen. Het gaat in deze casus echter om een tijdelijke ingreep, waarbij de eindsituatie qua inrichting overeen zal komen met de huidige situatie. Door de aanleg van natuurvriendelijke oevers vormt het plangebied in de eindsituatie wellicht kwalitatief hoogwaardiger leefgebied voor deze soorten dan nu. Ten tijden van de werkzaamheden kunnen de soorten uitwijken naar soortgelijke watergangen of de tuinen in de directe omgeving. Blijvende, negatieve effecten op het mogelijk essentiële leefgebied deze soortgroep zullen hierdoor uitblijven.

In (de omgeving van) het plangebied worden tevens algemene, beschermde grondgebonden zoogdieren verwacht zoals konijn en egel. Deze zijn echter vrijgesteld van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

3.5 Vogels

Uit de NDFF komen diverse waarnemingen naar voren van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (categorie 1 t/m 4). We treffen in de omgeving onder andere waarnemingen aan van de gierzwaluw, huismus, buizerd, ransuil, roek en sperwer (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb).

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn de bomen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden geïnspecteerd op de aanwezigheid van (mogelijk) jaarrond beschermde nestplaatsen (categorie 1 t/m 4). In de bomen rondom het plangebied zijn geen categorie 1 t/m 4 nesten aanwezig.

Huismussen en gierzwaluwen maken hun nest doorgaans onder dakpannen of in kieren en gaten in bebouwing. De watergangen lopen langs bestaande bebouwing, waar de waarnemingen uit afkomstig zijn. Het is mogelijk dat door de aangrenzende ligging van geschikte nestlocaties van deze soorten zij voor hun leefgebied ook gebruik maken van het plangebied. Een functie als essentieel leefgebied is echter op voorhand uitgesloten door de aanwezigheid van voldoende soortgelijk habitat in de directe omgeving.

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit een kleinschalig (half)open landschap van weide- en graslanden met verspreide houtopstanden. Deze kunnen voor de overige eerder genoemde soorten fungeren als foerageergebied, waardoor zij incidenteel in het plangebied kunnen voorkomen. Echter, door de inrichting van het plangebied is een functie hiervan als essentieel leefgebied op voorhand uitgesloten.

Tevens dient men tijdens de uitvoeringsfase rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. De oevervegetatie en overige groenstructuren rondom het plangebied bieden geschikt broedbiotoop voor diverse soorten vogels. Alle broedgevallen zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt.

3.6 Overige soorten

De huidige inrichting van het plangebied als afwateringssloot met steile, sterk met algemene watervegetaties begroeide oevers maakt dat deze ongeschikt is om te fungeren als (essentieel) leefgebied voor beschermde soorten uit de soortgroepen planten, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Beschermde planten betreffen veelal (zeer) zeldzame soorten die doorgaans specifieke habitateisen aan hun groeiplaats stellen, veelal gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied. Tevens ontbreekt de aanwezigheid van structuur in de bodem, kruidenrijke vegetatie en geschikte waterlichamen die kunnen fungeren als voortplantingswater voor beschermde amfibieën en leefgebied voor zowel amfibieën als reptielen. Wel zijn de watergangen geschikt voor algemene amfibieënsoorten zoals bruine kikker en gewone pad. Deze zijn echter vrijgesteld van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Beschermde ongewervelden zijn tevens doorgaans zeldzame soorten met zeer specifieke habitateisen en een gering verspreidingsgebied, waaraan het plangebied tevens niet voldoet. Tot slot geldt voor vissen dat de werkzaamheden vooral betrekking hebben op de oevers van de watergangen en het aanleggen van bruggen, waardoor de voorgenomen ingreep geen raakvlak heeft met deze soortgroep.

4 Wet natuurbescherming: houtopstanden

4.1 Toetsingskader

4.1.1 Wet natuurbescherming

Houtopstanden buiten de bebouwde kom, bestaande uit een rij van tenminste 20 bomen of een oppervlakte van tenminste 10 are (1000m²), bestaande uit boomvormers (stamdiameter tenminste 30 centimeter gemeten op 1,3 meter vanaf maaiveld), zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming tenzij deze zich binnen de bebouwde kom boswet bevinden. Deze bescherming geldt ook wanneer velling van een (klein) deel van dergelijke beplantingen beoogd wordt.

Een 'kennisgeving van voorgenomen velling' indienen bij het bevoegd gezag is nodig bij een velling van houtopstanden die zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming. De eigenaar van grond, waarop een houtopstand anders dan bij wijze van dunning is geveld of op andere wijze tenietgegaan, is verplicht binnen een tijdvak van drie jaren na de velling of het tenietgaan van de houtopstand te herbeplanten volgens regelen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen.

Bovenstaand is niet nodig wanneer de houtopstanden vallen onder de volgende categorieën:

- a. houtopstanden op erven en in tuinen;
- b. andere houtopstanden dan op erven en in tuinen binnen een bebouwde kom als bedoeld in het volgende lid;
- c. wegbeplantingen en eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voor zover bestaande uit niet geknotte populieren of wilgen;
- d. vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- e. fijnsparren en andere (schub)coniferen, kleiner dan 7,5 m, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
- f. kweekgoed;
- g. meidoorn, sierkers, sierpeer en sierappel;
- h. het periodieke vellen van griend- en hakhout wordt voor de toepassing van deze wet niet onder vellen begrepen;
- i. dunning van houtopstanden, dat wil zeggen het periodiek vellen welke uitsluitend dient als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de houtopstand;
- j. indien de velling van de houtopstand benodigd is voor de uitvoering van een werk in overeenstemming met een goedgekeurd bestemmingsplan.

4.1.2 Gemeentelijk beleid

Binnen de grens van de 'Bebouwde kom Boswet' is de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van toepassing. De APV van de gemeente Lochem stelt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een houtopstand met een stamdiameter van meer dan 30cm op 130cm boven maaiveld te vellen. Onder houtopstand wordt onder de APV verstaan; hakhout, een houtwal of één of meer bomen. Een boom is hierbij een houtachtig, overblijvend gewas met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld.

4.2 Inventarisatie

Het plangebied ligt volledig binnen de begrenzing van de 'bebouwde kom Boswet' (figuur 4.1). Houtopstanden zijn derhalve beschermd onder de APV van de gemeente Lochem.

Figuur 4.1 Ligging van het plangebied (groene stippellijn) ten opzichte van de bebouwde kom Boswet van de gemeente Lochem (rode lijn)

Binnen het plangebied is de kap van enkele bomen voorzien. Deze vallen alle onder de definitie houtopstand volgens de AVP. In onderstaande tabel (tabel 4.1) zijn de standplaats, soort, diameter en noodzaak tot het aanvragen van een omgevingsvergunning van de te kappen bomen weergegeven. Hiervoor zijn reeds beschikbare gegevens gebruikt^{3,4}.

Tabel 4.1 Overzichtstabel houtopstanden Molengronden

Boomsort	Stamdiameter (cm)	Aantal	Locatie	Vergunningsplicht?
Hazelaar	10	6	Barchemse Veengoot nabij Stuw	Nee
Meidoorn	10	2	Barchemse Veengoot nabij Stuw	Nee
Onbekend	30	1	Barchemse Veengoot nabij Stuw	Ja
Wilg	15	1	Barchemse Veengoot Koedijk	Nee
Wilg	40	2	Barchemse Veengoot, monding Nieuwe Beek	Ja
Wilg	30	1	Nieuwe Beek, links van Runmolenlaan	Ja
Wilg	40	2	Nieuwe Beek, rechts van Runmolenlaan	Ja

³ Waterschap Rijn en IJssel, *Memo te kappen bomen Molengronden*, d.d. 10 februari 2020.

⁴ Arcadis Nederland B.V., *Tekening Definitief Ontwerp overzichtskaart (V.1.02)*, d.d. 1 november 2019. Tekeningnummer: LCM-ARC-SI-00-DR-CE-DO-0100.

4.3 Conclusie

De houtopstanden binnen het plangebied zijn beschermd volgens de APV van Lochem. Enkele bomen (zie tabel 4.1) hebben een stamdiameter gelijk of groter dan 30cm. Voor het vellen van deze bomen is derhalve een omgevingsvergunning noodzakelijk.

Haalbaarheid kapvergunning

In artikel 4.12a van de APV van Lochem staan een aantal weigeringsgronden die invloed hebben op de kans op verlenen van de vergunning, zoals o.a. de natuurwaarde, beeldbepalende waarde en cultuurhistorische waarde van de houtopstand. Beoordeling van desbetreffende weigeringsgronden is aan de gemeente. Echter, op basis van de aangeleverde gegevens (tabel 4.1) en op basis van voorwaarden, genoemd in de APV, voorzien wij geen belemmeringen in de aanvraag van de vergunning. Er geldt voor de te kappen bomen geen standaard herplantplicht. Deze kan echter door gemeente als voorschrift aan de vergunning worden verbonden met hierin de termijn en met welke, door het bevoegd gezag aan te geven aanwijzingen, moet worden herplant (artikel 4.12c, APV).

5 Natuurbeleidskaders

5.1 Toetsingskader

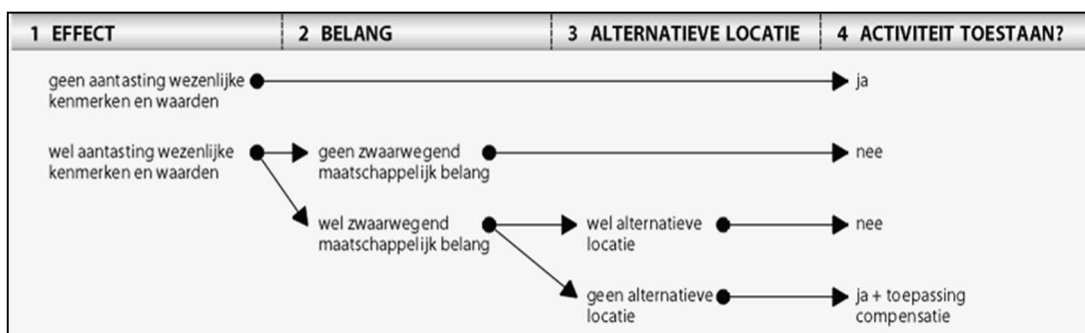
Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid
  - Natuurnetwerk Nederland (NNN).
  - Gelders Natuurnetwerk (GNN).

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het GNN (Gelders Natuurnetwerk) is provinciaal vastgelegd in de Omgevingsverordening 2014.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van GNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied. In de provincie Gelderland zijn effecten vanuit externe werking op het NNN niet van toepassing.

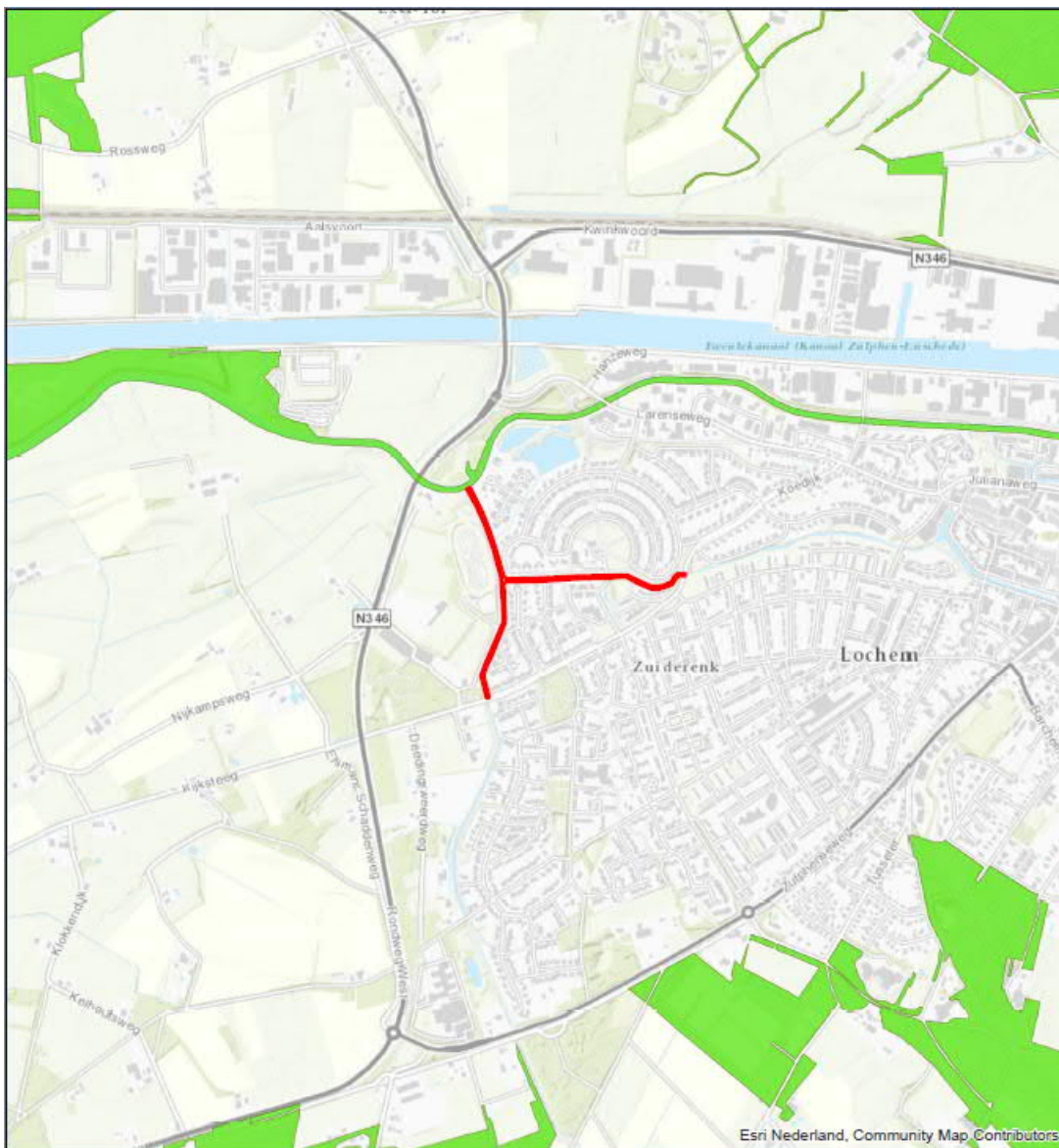

Figuur 5.1 Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel

5.2 Inventarisatie

Het plangebied maakt geen deel uit van het GNN. Enkel de monding van de Barchemse Veengoot in de Berkel is gelegen in het GNN (zie figuur 4.2).

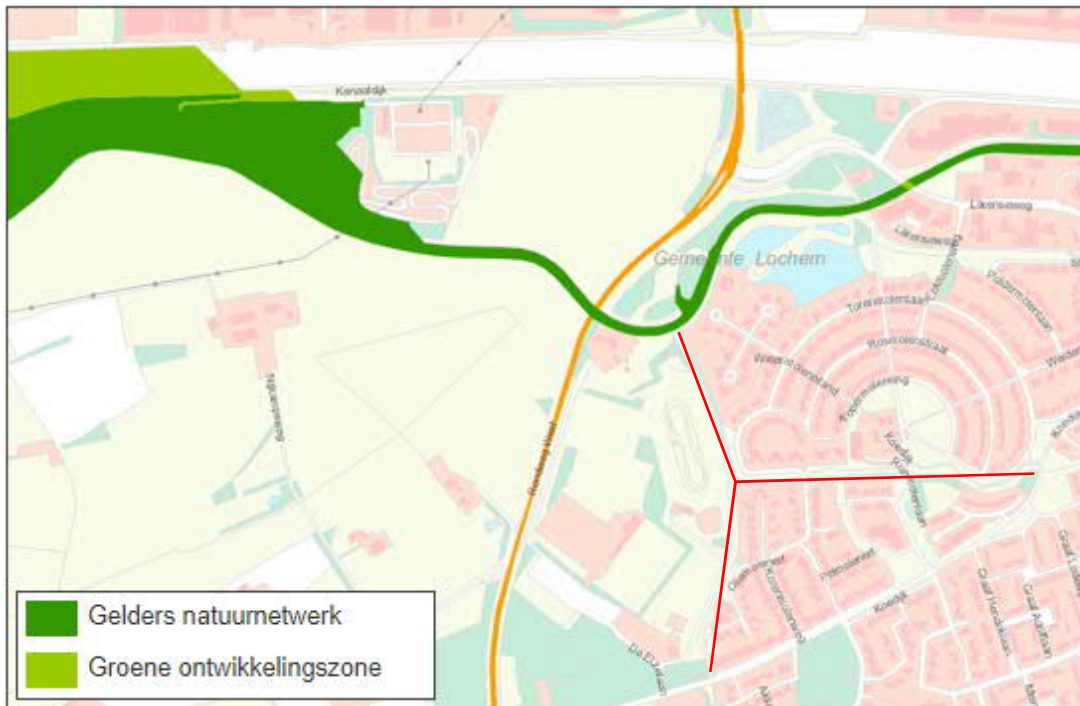
Het plangebied maakt tevens geen deel uit van de Groene Ontwikkelingszone (figuur 4.3). Deze zone bestaat uit gebieden met ander bestemmingen dan natuur, maar die wel ruimtelijk verweven zijn met het GNN en hier functioneel mee samenhangen. In deze zones wordt ingezet op versterking van deze samenhang.

<p>Legenda</p> <p> Plangebied</p> <p> Natuurnetwerk Nederland</p>	<p>Natuurnetwerk Nederland</p> <p>Molengronden</p> <p>Opdrachtgever: Waterschap Rijn en IJssel Projectnummer: 371122</p> <p>Status: Definitief Datum: 10-2-2020 Schaal: 1:15.000 Formaat: A4</p> <p></p> <p>0 150 300 450 600 750 900 meter</p> <p></p> <p><small>© Sweco Nederland B.V. Alle rechten voorbehouden</small></p>
--	--

Figuur 5.2 Ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN

Figuur 5.3. Globale ligging van het GNN en de Groene ontwikkelingszone in de omgeving van het plangebied.

5.3 Analyse van de mogelijke effecten

Omdat het plangebied geen deel uit maakt van het GNN, is ruimtebeslag op voorhand uitgesloten. De monding van de Barchemse Veengoot ligt in het GNN. Hierin vinden echter geen werkzaamheden plaats, waardoor negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN op voorhand kunnen worden uitgesloten. Doordat de provincie Gelderland tevens geen effecten door externe werking erkent, en er geen sprake is van een RO-procedure is er geen noodzaak tot het uitvoeren van een "nee-tenzij"-toets.

5.4 Conclusie

Het plangebied maakt geen deel uit van de GNN en GO. Er is geen sprake van effecten vanuit externe werking. Omdat met de voorgenomen ontwikkeling geen sprake is van een wijziging in het bestemmingsplan is er geen noodzaak tot een nadere uitwerking van het 'nee, tenzij' -principe en zijn er geen belemmeringen vanuit provinciaal beleid.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

Significante, negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling, zoals verontreiniging, verdroging, optische-, licht- en geluidsverstoring, zijn, gelet op de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren.

Effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zullen naar verwachting niet leiden tot (significant) negatieve effecten in de vorm van verzuring en vermessing. Om hier zekerheid over te krijgen is een stikstofdepositie-berekening met het rekenmodel AERIUS calculator uitgevoerd (kenmerk RNc7aREwYHzz).

6.2 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

De Wet natuurbescherming biedt mogelijk belemmeringen voor de voorgenomen herprofilering van de watergangen omdat er binnen (de invloedssfeer van) de voorgenomen ingreep soorten te verwachten zijn die beschermd zijn onder de Wnb en die hierdoor mogelijk negatief beïnvloed worden, namelijk;

Vleermuizen

De watergangen en hun oevers hebben mogelijk een functie als (essentiële) vliegroute en/of foerageergebied. Verstoring van deze functies worden voorkomen door delen van de aanwezige beplantingen en vegetatie te laten staan en geen bouwverlichting in te zetten tussen zonsondergang en -opgang. In het geval de werkzaamheden dit niet toestaan, is het noodzakelijk de daadwerkelijke functionaliteit van het plangebied nader te onderzoeken. Men dient hierbij rekening te houden met de periode waarin vleermuisonderzoek uitgevoerd dient te worden. Dit betreft doorgaans de onderzoeksperiode tussen half mei en oktober.

Vogels

Tijdens de uitvoeringsfase dient men rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn gedurende deze periode beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen.

Overige soorten

Er zijn geen beschermde, niet-vrijgestelde soorten van de overige soortgroepen aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht. Let hierbij op de aanwezige sporen van muizen en konijn alsmede geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor de egel (beschermingsregime Andere soorten artikel 3.10 Wnb)

6.3 Wet natuurbescherming: onderdeel houtopstanden

De houtopstanden binnen het plangebied zijn beschermd volgens de APV van Lochem. Enkele bomen (zie tabel 4.1) hebben een stamdiameter gelijk of groter dan 30cm. Voor het vellen van deze bomen is derhalve een omgevingsvergunning noodzakelijk.

6.4 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet binnen de contouren van het GNN en GO. Ook zijn effecten door externe werking niet aan de orde. Doordat met de voorgenomen ontwikkeling tevens geen sprake is van een bestemmingsplanwijziging, is er geen noodzaak tot een nadere uitwerking van het 'nee, tenzij'-principe.